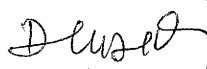

SZÁMVITELI POLITIKA

Bencze Gyöngyi

jegyző

Zalagyömörő Község Önkormányzata	4
I. A SZÁMVITELI POLITIKA CÉLJA, TARTALMA.....	6
1. A számviteli politika célja	6
1.1. A számviteli politika célja	6
1.2. A számviteli politika hatálya kiterjed	6
1.2.1. Költségvetési egység.....	6
Zalagyömörő Község Önkormányzata	6
1.2.2. A számviteli politika tartalma	6
II. Zalagyömörő Község Önkormányzatának tevékenységének bemutatása.....	7
1. Az intézmény szempontjából egyéb „lényeges „információk	7
III. A SZÁMVITELI POLITIKA RÉSZLETES ELŐÍRÁSAI	8
1. A számviteli politika és a számviteli alapelvek kapcsolata	8
2.A beszámolási és könyvvezetési forma, a beszámoló – készítés időpontja, a számviteli politikáért, beszámolóért való felelősség.....	15
2.1. A beszámoló formája és a könyvvezetés	15
2.2. A mérlegkészítés időpontja.....	16
2.3. A számviteli politikáért való felelősség.....	17
3.A bizonylatok könyvekben történő rögzítésének rendje	18
4.Jelentős és nem jelentős összegű hiba.....	18
4.1. Jelentős összegű hiba.....	18
4.2. A megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hiba	19
4.3. Nem jelentős összegű hiba.....	19
5. Az eszközök és források minősítési szempontjai.....	19
5.1 A költségvetési szerv által kialakításra kerülő besorolási szempontokhoz szükséges központi előírások köre.....	19
5.2. Az eszközök minősítési szempontjai	20
5.2.1. Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök.....	21
5.1.2. Készletek	25
5.1.3. Értékpapírok	26
5.1.4. Pénzeszközök	26
5.1.5. Követelések.....	27

5.1.6. Egyéb sajátos eszköz oldali elszámolások.....	27
5.1.7. Aktív időbeli elhatárolások	28
5.3. Források	28
5.3.1. Saját tőke	29
5.3.2. Kötelezettségek	30
5.3.3. Kincstári számlavezetéssel kapcsolatos elszámolások	31
5.3.4. Passzív időbeli elhatárolások	31
6. A könyvviteli mérlegben értékkel nem szereplő eszközök és források bemutatása	32
6.1. A befektetett eszközök üzembe helyezésének dokumentálása	33
7. Az eszközök értékelési szabályai.....	34
7.1. Bekerülési érték meghatározása.....	34
7.2. Maradványérték meghatározása	36
7.3. Terv szerinti értékcsökkenés elszámolási szabályai	37
7.3.1. A 2014. január 1-jét megelőzően üzembe helyezett, használatba vett eszközök korábban megállapított terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcsa	39
7.4. Értékvesztés elszámolása.....	40
7.5. Értékhelyesbítés elszámolása.....	44
7.5.1. Devizaárfolyam különbözet elszámolása.....	44
8. Kisértékű készletek, követelések, behajthatatlan követelések	46
8.1. Fajlagos kis értékű készletek nagysága.....	46
8.2. Kis összegű követelések minősítése	46
8.3. Behajthatatlan követelés	46
9. Immateriális jószág, tárgyi eszköz üzembe helyezésének dokumentálása	47
10. A leltározás során talált eltérések kompenzálásának, a káló elszámolásának szabályai	47
11. A mérlegben nem szereplő, használt és használatban lévő eszközök és források leltározásának módja	48
12. Az általános költségek, valamint az általános kiadások és bevételek tevékenységekre történő felosztásának módja, a felosztáshoz alkalmazott mutatók, vetítési alapok.....	48

Zalagyömörő Község Önkormányzata

Székhelye:	8349 Zalagyömörő, Fő u. 2.
Jogállása:	önállóan működő és gazdálkodó
Alaptevékenység:	önkormányzati igazgatás
Adóigazgatási azonosító szám:	15428433-1-19
KSH számjele:	15428433 8411 321 19
KSH azonosítója:	1927207
Törzsszáma:	428435
Számlavezető pénzüintézet:	OTP Bank Nyrt Sümegi Fiókja
Pénzforgalmi jelzőszáma:	11748100-15428433

Az önkormányzat által ellátandó feladatok (kormányzati funkciók alapján):

Sorszám	Megnevezés	Kormányzati funkció száma
1.	Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége	011130
2.	Köztemető-fenntartás és –működtetés	013320
3.	Önkormányzati vagyonnal való gazdálkodással kapcsolatos feladatok	013350
4.	Önkormányzatok elszámolásai a központi költségvetéssel	018010
5.	Támogatási célú finanszírozási műveletek	018030
6.	Általános gazdasági és kereskedelmi ügyek igazgatása	041110
7.	Rövid időtartamú közfoglalkoztatás	041231
8.	Start-munka program – Téli közfoglalkoztatás	041232

Zalagyömörő Község Önkormányzata

9.	Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás	041233
10.	Közutak, hidak fenntartása, üzemeltetése, fenntartása	045160
11.	Településfejlesztési projektek és támogatásuk	062020
12.	Közvilágítás	064010
13.	Zöldterület-kezelés	066010
14.	Város- és községgazdálkodási egyéb szolgáltatások	066020
15.	Könyvtári szolgáltatások	082044
16.	Közművelődés – hagyományos közösségi kulturális értékek gondozása	082092
17.	Civil szervezetek működési támogatása	084031
18.	Falugondnoki, tanyagondnoki szolgáltatás	107055
19.	Egyéb szociális pénzbeli és természetbeni ellátások, támogatások	107060
20.	Önkormányzatok funkcióra nem sorolható bevételei államháztartáson kívülről	900020

I. A SZÁMVITELI POLITIKA CÉLJA, TARTALMA

1. A számviteli politika célja

A számviteli politika célja, hogy rögzítse azokat az Áhsz. szerinti előírásokat, eljárásokat, módszereket, amelyek biztosítják az intézményeink sajátosságainak, adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő számviteli rendszer kialakítását, illetve működését.

1.1. A számviteli politika célja

Számviteli politikánk a számviteli törvényben meghatározott alapelvekre és értékelési eljárásokra épül, de figyelembe veszi intézményünk sajátosságait is. Ahol a Sztv. és az Áhsz. választási lehetőséget biztosít, ott a számviteli politikában meghatározásra került az alkalmazandó eljárás.

A számviteli politikához kapcsolódóan egyes tevékenységek részletes előírásait külön szabályzatok rögzítik, melyek a következők:

- az eszközök és források leltározási és leltárkészítési szabályzata
- az eszközök és források értékelési szabályzata
- önköltségszámítás rendjére vonatkozó szabályzat
- pénzkezelési szabályzat

Zalagyömörő Község Önkormányzatának számviteli politikáját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Sztv.), az államháztartás 4/2013. (I.11) Korm. rendelet (továbbiakban: ÁHSZ) 50. § (1) bekezdése alapján a következők szerint határozom meg.

1.2. A számviteli politika hatálya kiterjed

1.2.1. Költségvetési egység

Zalagyömörő Község Önkormányzata

1.2.2. A számviteli politika tartalma

A számviteli politikánk a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

- intézményi tevékenységek bemutatása
- az intézmény által állátandó feladatok, jövőbeni céljai

- a számviteli politika és a számviteli alapelvek kapcsolata
- beszámolási és könyvvezetési forma
- beszámoló készítés időpontja, beszámolóért való felelősség
- eszközök és források minősítésének szempontjai
- értékhelyesbítés alkalmazásának szabályai
- tervszerinti értékcsökkenés elszámolásának módja
- terven felüli értékcsökkenés elszámolásának, visszaírásának szabályai
- az eszközök értékvesztésének, visszaírásának szabályai
- a bizonylatok könyvekben történő rögzítésének rendje
- az általános költségek szakfeladatokra és az általános költségek tevékenységekre történő felosztásának módja, a felosztáshoz alkalmazott mutatók, vetítési alapok

II. Zalagyömörő Község Önkormányzatának tevékenységének bemutatása

A Gógánfai Közös Önkormányzati Hivatal látja el a pénzügyi gazdálkodási tevékenységet Zalagyömörő Község Önkormányzata tekintetében.

1. Az intézmény szempontjából egyéb „lényeges „információk

Az éves költségvetési beszámolóban kimutatott eszközök és források meglétének biztosítását szolgáló legfőbb dokumentumnak kell tekinteni a tételes, mennyiségi és érték adatokat is tartalmazó leltárt. Az esetleges eltéréseket minden esetben rögzíteni kell a számviteli nyilvántartásban.

A költségvetési gazdálkodás során az intézmény eszközeiről és azok állományában bekövetkezett változásokról folyamatos részletező nyilvántartást vezet mennyiségben és értékben.

A mérlegtételek alátámasztására, a mérleg forduló napjára vonatkozó részletező nyilvántartásokat kell készíteni.

Intézményünk feladataiban bekövetkező változások

Az alaptevékenységünket Alapító okiratban foglaltak szerint végezhetjük. Olyan feladatot nem lehet végezni, amelyet az alapító okirat nem tartalmaz.

Szervezeti változások

A változások lehetnek belső vagy a költségvetési szerv egészét érintő változások.

A belső szabályok változása esetén, amely a gazdálkodást is érinti, a jegyző feladata, hogy a szabályzatok és belső utasítások módosítását kezdeményezze a pénzügyi csoport felé.

III. A SZÁMVITELI POLITIKA RÉSZLETES ELŐÍRÁSAI

1. A számviteli politika és a számviteli alapelvek kapcsolata

A vállalkozás folytatásának elve

Az elemi költségvetési beszámoló elkészítésekor és a könyvvizetés során abból kell kiindulni, hogy a gazdálkodó szervezet a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése vagy bármilyen okból történő jelentős csökkenése.

A költségvetési szerveknél a vállalkozás folytatásának az elve azt jelenti, hogy a költségvetési szerv folytatja tevékenységét, vagyonát, anyagi eszközeit ennek érdekében veszi számba, mérlegeli a vele szemben támasztott követelményeket, tervezi és biztosítja az azok teljesítéséhez szükséges feltételeket. Ez az alapelv magában foglalja a szerkezeti változások megfigyelésének szükségességét is. Az elv teljesítése tehát perspektivikus gondolkodást, körütekintő tervezést, a tartalékok és a szükséges (többlet) források feltárását, adekvát munkaszervezet kialakítását és megfelelő munkaszervezést igényel a költségvetési szerv vezetésétől. A feladatok végrehajtásáról készített elemi költségvetési beszámolónak meg kell alapozni a következő év, évek költségvetési tervezését. Az EU tagság szempontjából különösen fontos, hogy az ún. gördülő tervezés az államháztartás területén alkalmazásra kerüljön.

Külön jelentőséget ad ennek az elvnek az, hogy a költségvetési szervek – szociális, egészségügyi, oktatási, kutatási stb. területen – közfeladatot látnak el, az állam „megbízásából” lakossági igényeket elégítenek ki, a tevékenység folytatásáért a költségvetési szerv vezetői fokozott felelősséggel tartoznak. Ennek a felelősségnek tudatában kell számba

venniük feladataikat, az azokban bekövetkezett vagy várható változásokat, és azok gondos mérlegelésével kell elkészíteniük költségvetésüket és kell számot adniuk az elemi költségvetési beszámolóban működésükről.

A költségvetési szervek esetében az előzőekben foglalt körütekintő, gondos eljárás mellett feltétlenül figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a végezhető feladatok körét, volumenét, a tevékenység jellegét a költségvetési szervek nem alakíthatják ki saját hatáskörükben, mivel ezt az irányító (felügyeleti) szervnek van joga gyakorolni.

A költségvetési szerveknek a számviteli politikájuk kialakítása során a tevékenység meghatározásánál és a feladatváltozás megjelenítésének szabályozásánál kell erre az alapelvre kitérniük.

A teljesség elve

A gazdálkodónak könyvelnie kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyeknek az eszközökre és a forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre gyakorolt hatását az elemi költségvetési beszámolóban ki kell mutatni, ideértve azokat a gazdasági eseményeket is, amelyek az adott költségvetési évre vonatkoznak.

A költségvetési szervek éves költségvetés alapján gazdálkodnak és a könyvvezetésükben „módosított teljesítés szemléletet” érvényesítenek, ahol a pénzforgalommal kapcsolatos események figyelemmel kísérése kiemelt, elsődleges szerepet tölt be. A módosított teljesítés (módosított eredmény) szemléletű könyvvezetés és beszámolás azt jelenti, hogy a költségvetési szerveknek el kell számolniuk a január 1. és december 31. között jelentkező minden bevételt és teljesített kiadást.

Az előzőekből következően tehát a költségvetési szerveknél a teljesség elve azt jelenti, hogy el kell számolni és az elemi költségvetési beszámolóban szerepeltetni kell valamennyi bevételt és kiadást – az alap-, kiegészítő, kisegítő, mind a vállalkozási tevékenység esetében – , ami január 1. és december 31. között keletkezett. Ilyen értelemben az elemi költségvetési beszámolónak teljesnek kell lennie.

A pénzforgalommal kapcsolatos események kiemelt figyelemmel kísérésén túlmenően a költségvetési szerveknek az éves elemi költségvetési beszámolóban és ezzel együtt a könyvvezetésükben is be kell mutatniuk a vagyonnal kapcsolatos változásokat is.

Így feltétlenül fontos, hogy az éves elemi költségvetési beszámoló az eszközök, és források lehető legpontosabb állományát tartalmazza.

A valódiság elve

A könyvvitelben rögzített és az elemi költségvetési beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük.

Értékelésük meg kell, hogy feleljen az Sztv-ben és az Áhsz-ben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak.

Az Szt. hatályos előírásai alapján megállapítható, hogy ennek az alapelvnek a szerepe felértékelődött, mivel az egyes értékelési eljárások a mérleg valódiságát tartják elsődlegesnek szemben az óvatosság elvével.

A költségvetési szerveknek a valódiság elvét az Szt-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A valódiság elve a számviteli politikában két területen érvényesül

- az eszközök és források értékelési szabályzatában,
- a megbízható és valós összkép kialakítását szolgáló információkon belül az egyes értékelési eljárások alkalmazásánál.

A világosság elve

A könyvvézetést és az elemi költségvetési beszámolót áttekinthető, érthető, az Áhsz.-nek megfelelően rendezett formában kell elkészíteni.

A költségvetési szerveknek a világosság elvét az Szt-ben és az Áhsz-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A számviteli politikában ehhez az alapelvhez a bizonylatokkal kapcsolatos szabályozás kapcsolódik.

A következetesség elve

Az elemi költségvetési beszámoló tartalma és formája, valamint az azt alátámasztó könyvvézetés tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell.

A költségvetési szerveknél az általános szabályokon túl ez az elv azt is magában foglalja, hogy – mind a féléves, mind az éves – elemi költségvetési beszámolók szerkezete, tartalma, formája az elemi költségvetésekkel is összevethető legyen. Így ugyanis lehetővé válik, hogy ne csak az egyes évek beszámoló adatait, a vagyon alakulását stb. vessük egybe, hanem a terv és a tényszámok is összehasonlíthatóvá váljanak.

A következetesség elve a számviteli politika vonatkozásában azt is jelenti, hogy az abban megfogalmazott szabályokat, eljárásokat következetesen alkalmazni kell, tehát nem célszerű évente a számviteli politikát új alapokra helyezni, teljesen újraszabályozni.

A folytonosság elve

Az üzleti év nyitóadatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záró adataival. Az egymást követő években az eszközök és a források értékelése, az eredmény számbavétele csak az Sztv.-ben meghatározott szabályok szerint változhat.

A költségvetési szerveknek a folytonosság elvét az Sztv.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A számviteli politikában ezzel az alapelvvel kapcsolatban akkor szükséges intézkedni, ha a választható értékelési módot feltétlenül egyik évről a másikra meg kell változtatni. Ebben az esetben az értékelés változtatása hatásának mérési feladatait is rögzíteni szükséges.

Az összemérés elve

Az adott időszak eredményének meghatározásakor a tevékenységek adott időszaki teljesítéseinek elismert bevételeit és a bevételeknek megfelelő költségeit (ráfordításait) kell számításba venni, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A bevételeknek és a költségeknek ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódniuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek.

A költségvetési szerveknél az összemérés elvét az általános szabályok szerint nem lehet alkalmazni, mivel ezen a területen a módosított teljesítés szemlélet érvényesül, a tárgyévre csak az abban az időszakban ténylegesen befolyt bevételeket és ugyanabban az évben teljesített kiadásokat lehet elszámolni.

Az eredmény (a pénzmaradvány, az előirányzat maradvány, vállalkozási maradvány) a tényleges bevételek és kiadások különbözeteként állapítható meg. Ezért sajátos értelmezést kapott az Áhsz.-ben az összemérés elve:

- bevételként kell kezelni és elszámolni – mind az alap-, kiegészítő, kisegítő, mind a költségvetési szerv vállalkozási tevékenysége tekintetében – a tárgyévben ténylegesen befolyt bevételeket;
- az adott időszak ráfordítását a ténylegesen teljesített kiadások jelentik, és
- az eredményt – alap-, kiegészítő és kisegítő tevékenységnél a pénzmaradványt, az előirányzat-maradványt, vállalkozási tevékenységnél a vállalkozási maradványt – a tárgyévi bevételek és kiadások különbözete alapján kell megállapítani.

Az összemérés elvét az alap-, kiegészítő, kisegítő és vállalkozási tevékenység tekintetében külön-külön kell alkalmazni, aminek feltétele a kiadások tevékenységenkénti elszámolása.

A költségvetési szervek számviteli politikájában ezzel az alapelvvel összefüggésben

- az általános kiadások,
- az értékcsökkenés,
- az általános forgalmi adó
- alap-, kiegészítő, kisegítő és vállalkozási tevékenység közötti megosztásának pontos, az adott költségvetési szervre vonatkozó szabályait kell rögzíteni.

Az óvatosság elve

A költségvetési szerveknél az óvatosság elvét is sajátosan kell kezelni. Itt ugyanis – amire már más alapelvek ismertetésénél is utaltunk – a módosított teljesítés szemléletéből adódóan nem fordulhat elő, hogy elszámolt eredmény (pénzmaradvány, előirányzat maradvány, vállalkozási maradvány) pénzügyileg ne realizálódjon, mivel csak a ténylegesen befolyt bevételt lehet bevételként elszámolni.

Figyelemmel kell lenni viszont arra, hogy a vállalkozási tevékenység realizált vállalkozási maradványa fedezetet nyújt-e az erre a tevékenységre jutó – kiadásként elszámolásra nem kerülő – értékcsökkenési leírásra, azaz ilyen módon nem következik-e be vagyonszerzés a vállalkozás kapcsán. A költségvetési szerveknek a vállalkozási tevékenységgel összefüggő értékcsökkenést abban az esetben is el kell számolni, ha emiatt a központi költségvetést illető befizetés számítási alapja negatív előjelű összeget mutat.

A költségvetési szerveknek is fontos foglalkozni kell az óvatosság elve alapján az értékvesztéssel. A készletek, a követelések, a részvények, más értékpapírok és befektetések

árfolyamcsökkenését, értékvesztését itt is el kell számolni, az elemi költségvetési beszámolóban a tényleges vagyoni értéket kell szerepeltetni.

A bruttó elszámolás elve

A bevételek és a költségek (ráfordítások), illetve a követelések és a kötelezettségek egymással szemben – az Sztv-ben szabályozott esetek kivételével – nem számolhatók el.

A költségvetési szerveknél is fontos a bruttó elszámolási alapelvnek az alkalmazása, mert arra is figyelemmel kell lenni, hogy a központi költségvetés is bruttó módon tartalmazza a bevételeket és a kiadásokat.

Ennek következtében a nettósított zárszámadás a költségvetéssel összehasonlíthatatlan lenne. (De természetesen ugyanez a probléma jelentkezne az intézményi költségvetés és elemi költségvetési beszámoló vonatkozásában is.) A bruttó elszámolás elvének érvényesítése kizárja a térítményezés lehetőségét, kivéve a függő, átfutó és kiegyenlítő tételeknél, ahol viszont a halmozódás elkerülése érdekében kötelező a nettó jellegű rendezés, valamint tárgyévi pénzforgalomban rendezhető hibáknál.

Meg kell még jegyezni, hogy a bruttó elszámolás elvét természetesen mind az alap-, kiegészítő, kisegítő, mind a vállalkozási tevékenységnél alkalmazni kell.

A számviteli politikában ez az alapelv az általános forgalmi adó alap-, kiegészítő, kisegítő és vállalkozási tevékenységre jutó elszámolásának szabályozásán keresztül jelenik meg.

Az egyedi értékelés elve

Az eszközöket és a kötelezettségeket a könyvvizetés és a beszámoló elkészítése során egyedileg kell rögzíteni és értékelni.

A költségvetési szerveknek az egyedi értékelés alapelvét az Szt-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk, azzal az eltéréssel, hogy az adók és adók módjára behajtható kötelezettségeknél az értékelés csoportosan is történhet.

A számviteli politikában ez az alapelv az értékelési szabályzatban megfogalmazott eljárási szabályokon keresztül jelenik meg.

Az időbeli elhatárolás elve

Az olyan gazdasági események kihatásait, amelyek két vagy több üzleti évet is érintenek, az adott időszak bevételei, és költségei között olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak között megoszlik.

A költségvetési szervek a „módosított teljesítés szemléletű” könyvvizetés miatt időbeli elhatárolás az alapelvet nem alkalmazhatják, így az ezzel kapcsolatos eljárási módok, szabályok sem jelenhetnek meg a számviteli politikájukban.

A tartalom elsődlegessége a formával szemben elve

A beszámolóban és az azt alátámasztó könyvvizetés során a gazdasági eseményeket, ügyleteket a tényleges gazdasági tartalmuknak megfelelően az Szt. alapelveihez, vonatkozó előírásaihoz igazodóan kell bemutatni, illetve annak megfelelően kell elszámolni.

A költségvetési szerveknek a tartalom elsődlegessége a formával szemben alapelvet az Sztv-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A költségvetési szerveknek a számviteli politika kialakításánál gondoskodni kell arról, hogy a gazdasági eseményeket a valóságos tartalmuk szerint kell a számviteli elszámolások során megítélni és elszámolni. (Pl. bérelt ingatlanok felújítása és a bérleti díj között nettó elszámolás megtiltása stb.)

A lényegesség elve

Lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása – az ésszerűség határain belül – befolyásolja a beszámoló adatait felhasználók döntéseit.

A költség–haszon összevetésének elve

A beszámolóban (a mérlegben, eredmény–kimutatásban, a kiegészítő mellékletben) nyilvánosságra hozott információk hasznosíthatósága (hasznossága) álljon arányban az információk előállításának költségeivel.

A költségvetési szerveknél ezt a számviteli alapelvet a törvények és a kormányrendeletek által előírt információ szolgáltatások esetében nem lehet figyelembe venni.

A költségvetési szervnek az egyes alapelveknél nemcsak az általános szabályokat kell átvenni („átmásolni”), hanem be kell mutatni az adott szervezetre vonatkozó érvényesülést.

2.A beszámolási és könyvvezetési forma, a beszámoló – készítés időpontja, a számviteli politikáért, beszámolóért való felelősség

2.1. A beszámoló formája és a könyvvezetés

A költségvetési szerveknek – a vállalkozásoktól eltérően – nincs módjuk megválasztani az éves elemi költségvetési beszámoló elkészítése során az államháztartási információs rendszer sajátosságaiból következően, a zárszámadás összeállításához szükséges összesíthető információk biztosítása érdekében a beszámoló formáját.

Az elemi költségvetési beszámoló főbb részei a következők:

- Költségvetési jelentés
- Pénzmaradvány kimutatás,
- Vállalkozási maradvány-kimutatás,
- Kiegészítő melléklet,
 - számszaki rész,
 - szöveges rész.

A költségvetési szervnek az éves elemi költségvetési beszámolót központilag előírt tartalmú nyomtatványon kell elkészíteni és benyújtani.

A költségvetési szerveknél az éves elemi költségvetési beszámoló egyes részeinek szerkezete, formája, illetve tagolása kötelező előírás.

A beszámoló számszaki részének összeállításával döntési lehetőség nincs. A kiegészítő melléklet szöveges részénél azonban már az intézményi döntési lehetőség engedélyezett. A költségvetési szervnek a szöveges rész szempontjait a számviteli politikában szabályoznia kell.

A költségvetési szerv valós vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének bemutatásához szükséges indoklásokat a beszámoló kiegészítő melléklete szöveges részének kell tartalmaznia.

A kiegészítő melléklet szöveges részében elsődlegesen azokat a magyarázatokat kell szövegszerűen megoldani, amelyeket az Szt., illetve az Áhsz. előír.

A szöveges beszámoló szerkezetét az egyedi sajátosságok figyelembevételével a költségvetési szervek saját hatáskörében kell meghatározni.

2.2. A mérlegkészítés időpontja

A költségvetési szervnek ki kell jelölni a mérlegkészítés időpontját, vagyis a költségvetési évet követő időszakban azt az időpontot, figyelemmel az elemi költségvetési beszámoló leadási határidejére, ameddig az értékelési feladatokat el kell végezni, illetve a költségvetési évre vonatkozóan a könyvekben a helyesbítések végezhetők.

A beszámoló elkészítésével kapcsolatban az Áhsz. az alábbi időpontokat jelöli meg kötelezően:

Az időpont meghatározásánál figyelembe kell venni az irányító (felügyeleti) szerv által meghatározott beszámolók leadási határidejét.

- az éves elemi költségvetési beszámolóval kapcsolatban a fordulónap december 31., az irányító szerv részére történő megküldés határideje a következő év február 28.
- A helyi önkormányzatok a zárszámadásukhoz kapcsolódó, az önkormányzat és intézményei adatait összevontan tartalmazó, a jegyző által elkészített éves összevont költségvetési beszámolót kötelesek a könyvvizsgálói jelentéssel együtt a tárgyévet követő április 30-áig a képviselő-testület elé terjeszteni. A képviselő-testület által elfogadott egyszerűsített éves költségvetési beszámolót a tárgyévet követő év június 30-áig kell közzétenni és egyidejűleg az Állami Számvevőszéknek a könyvvizsgálói jelentéssel együtt megküldeni.
- az időközi mérlegjelentést a tárgynegyedévet követő hónap 20. napjáig, a negyedik negyedévre vonatkozó gyorsjelentést a tárgynegyedévet követő év február 5-éig, az éves jelentést az éves elemi költségvetési beszámoló benyújtásának határidejével megegyezően kell az irányító szervhez benyújtani. (Ávr. 170. § (2)).
- A helyi önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat, a társulás, a térségi fejlesztési tanács, valamint - az irányító szerv jóváhagyásával - az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó költségvetési szerv az időközi költségvetési jelentést a költségvetési év első három hónapjáról április 20-áig, azt követően havonta, a tárgyhót követő hónap 20-áig, a költségvetési év tizenkét hónapjáról a költségvetési évet

követő év február 5-éig a Kincstár által működtetett elektronikus adatszolgáltató rendszerbe tölti fel. (Ávr. 169. § (3))

2.3. A számviteli politikaért való felelősség

A számviteli politika kialakításáért, végrehajtásáért a költségvetési szerv vezetője a polgármesteri hivatalok esetében a jegyző, munkaszervezetnél a munkaszervezet vezetője a felelős.

Ez a felelősség azonban nem mentesíti a költségvetési szerv gazdasági szervezetének vezetőjét a számviteli politikával kapcsolatos feladat-ellátási kötelezettség alól.

Az Szt. 2001. január 1-jétől hatályos előírásai a számviteli szolgáltatás körébe sorolták – többek között – a számviteli politika összeállításának, a számviteli rend kialakításának feladatait.

A számviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányítása, vezetése meghatározott pénzügyi-számviteli szakképesítéshez kötött így tehát elkerülhetetlen a gazdasági szervezet vezetőjének ebben a tárgykörben kifejtett tevékenysége.

A számviteli politikát nem elegendő csak összeállítani, annak bevezetéséről, a gyakorlatban történő megvalósulásáról is gondoskodni kell.

Ezek a feladatok a gazdasági szervezet feladat-, illetve hatáskörébe tartoznak, ahol a számviteli politika gyakorlati megvalósítását kollektív munkával kell végrehajtani.

A költségvetési szerv vezetőjének a számviteli politikával kapcsolatosan a felelősségi jogköréből adódóan kettős feladatot kell ellátnia:

- biztosítani kell a gazdasági szervezet által kidolgozott eljárások gyakorlati megvalósítását a költségvetési szerv más egységeinél,
- vezetői ellenőrzés keretében a számviteli politika kialakítását és gyakorlati érvényesülését kell vizsgálnia.

3.A bizonylatok könyvekben történő rögzítésének rendje

Minden gazdasági eseményről, amely az eszközöket, illetve az eszközök forrásainak állományát, vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani. A gazdasági műveletek (események) folyamatát tükröző összes bizonylat adatait a könyvviteli nyilvántartásokban rögzíteni kell.

A könyvviteli nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni. A főkönyvi könyvelés, az analitikus nyilvántartások és bizonylatok adatai között az egyeztetés és ellenőrzés lehetőségét, logikailag zárt rendszerrel a számlarendben foglaltak szerint kell elvégezni.

A bevételi és kiadási előirányzatokat, a követeléseket, kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket, valamint ezek teljesítését érintő gazdasági események bizonylatait a költségvetési számvitel során vezetett nyilvántartási számlákon, a sajátos elszámolásokat érintő gazdasági események bizonylatainak adatait a pénzügyi könyvvitel során vezetett könyvviteli számlákon a bizonylatok keltezését beérkezését követően haladéktalanul nyilvántartásba kell venni, el kell számolni.

4.Jelentős és nem jelentős összegű hiba

A költségvetési szerveknek szabályozniuk kell azt az értékhatárt, amit a különböző ellenőrzések során feltárt hibák, hibahatások esetében jelentős összegűnek kell tekinteni, és azt a mértéket is, amikor a jelentős összegű hibák és hibahatások összevont értéke a megbízható és valós összképet lényegesen befolyásoló hibának minősül.

4.1. Jelentős összegű hiba

Az Áhsz. kötelező előírásai: Jelentős összegű a hiba, ha a hiba megállapításának évében az ellenőrzések során – ugyanazon évet érintően – megállapított hibák, hibahatások saját tőkét és tartalékokat növelő–csökkentő értékének együttes (előjeltől független) összege eléri, vagy meghaladja az ellenőrzött költségvetési év mérleg-főösszegének 2%-át, illetve, ha a mérlegfőösszeg 2%-a meghaladja a 100 millió Ft-ot, akkor a 100 millió Ft;

4.2. A megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hiba

- A megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibának kell tekinteni, ha a megállapítások következtében a hiba megállapításának évét megelőző költségvetési év mérlegében kimutatott saját tőke és tartalékok együttes értéke legalább 10 százalékkal változik (nő vagy csökken).

4.3. Nem jelentős összegű hiba

Nem jelentős összegű hiba, ha a feltárás évében, a különböző ellenőrzések során egy adott üzleti évet érintően (évenként külön-külön) feltárt hibák és hibahatások – eredményt, sajáttőkét növelő-csökkentő – értékének együttes (előjeltől független) összege nem haladja meg a jelentős összegű hiba **4.1. pontja** szerinti értékhatárt.

5. Az eszközök és források minősítési szempontjai

Az Szt. a befektetett eszközök, és a forgóeszközök megkülönböztetéséhez mindössze egyetlen kritériumot határoz meg, amely szerint a kétféle eszközcsoporthoz elválasztása a használati idő alapján történik.,

A használati idő meghatározását az Szt. a vállalkozásra bízta, míg az Áhsz. ezt a feladatot az államháztartás szervezetének, azaz a költségvetési szervnek a hatáskörébe utalja.

Az eszközöket, amelyek a költségvetési szerv tevékenységét egy éven túl szolgálják a befektetett eszközök közé, amelyek éven belül elhasználódnak, a forgóeszközök közé kell besorolni.

A költségvetési szerveknek a számviteli politikájukban a befektetett eszközök és forgóeszközök alapvető és lényeges megkülönböztető ismérveit, jellemzőit kell meghatározniuk. Ebbe a feladatba célszerű bevonni a szakmai feladatokat ellátó, illetve műszaki munkatársakat.

5.1 A költségvetési szerv által kialakításra kerülő besorolási szempontokhoz szükséges központi előírások köre

A költségvetési szervnek az egyes eszközök befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősítésénél a következő központi előírásokat figyelembe kell venni:

- nem lehet kimutatni az eszközök (sem a befektetett, sem a forgóeszközök) között a bérbevett eszközöket. Ezeket az eszközöket vagy analitikában, a 0. nyilvántartási számlák számlaosztályban szabad nyilvántartani; [Áhsz. 15. § (2)]
- nem lehet kimutatni az eszközök között a külön jogszabály alapján szakmai nyilvántartásban szereplő képzőművészeti alkotásokat, régészeti leleteket, kép- és hangarchívumokat, gyűjteményeket, egyéb eszközöket;
- az eszközök között kell kimutatni a pénzügyi lízing keretében átvett eszközöket. Ezek az eszközök a jelenlegi gyakorlat szerint általában a használhatóságukat tekintve a befektetett eszközök körébe tartoznak.
- a bérbevett vagy használatra átvett eszközökön végzett beruházási és felújítási munkák értékét a befektetett eszközök között, az adott eszköznek megfelelő csoportnál lehet kimutatni.
Pl. a bérelt épületen végzett felújítási munka értékét az épületek eszközcsoporton belül lehet aktiválni és egyedileg nyilvántartani;
- a tenyészállatokat az Szt. kötelezően – a tenyészedőtől függetlenül – a befektetett eszközök közé, a növendék állatokat a forgóeszközök közé sorolja
- részesedések, illetve hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok könyvekbe kerülésekor, meg kell határozni a költségvetési szervnek, hogy az befektetési, vagy forgatási célú eszköznek minősülnek-e és a könyvekből történő kivezetésig ezt a minősítést – az Szt.-től eltérően – átsorolással nem változtathatja meg.

5.2. Az eszközök minősítési szempontjai

Az Szt. szerint az eszközök minősítésének kizárólag a használati idő az egyetlen kritériuma. A használati idő meghatározásához nem biztosít sem az Szt., sem az Áhsz. eligazítást. Ennél a feladatnál a következő főbb szempontokat lehet figyelembe venni:

- a minősítést eszközcsoportonként, illetve eszközönként kell végrehajtani;
- az állandóan ismétlődő eszközbeszerzéseknél vizsgálni kell az elhasználódás, selejtezés gyakoriságát;
- egyes eszközcsoportokat fizikai jellemzőik alapján konkrétan ki lehet zárni akár a befektetett eszközök, akár a forgóeszközök köréből;

- Pl. hivatali étkeztetésnél a törékeny eszközöket éven belülnek lehet minősíteni, függetlenül attól, hogy a teljes pohárkészlet egy éven belül nem 100%-osan cserélődik, vagy a textíliák sem kerülhetnek a befektetett eszközök körébe, mert erre az egyes tárgyi eszköz kategóriák fogalom meghatározása nem ad lehetőséget;
- az azonos rendeltetésű eszközök a gyakorlatban történő használatuk alapján kerülhetnek egy költségvetési szerven belül a forgóeszközök és a befektetett eszközök közé is.
- Pl. a számítógép a gazdasági feladatok ellátása esetén a befektetett eszközök közé tartozik, de ugyanennél az intézménynél a számítógép, ha oktatási célt szolgál, – gyors, intenzív igénybevétel miatt – kerülhet az éven belül elhasználódó körbe;
- következetesen kell eljárni a kis értékű tárgyi eszközök besorolásánál;
(Ennek konkrét eljárási rendjét a 4.4 pont tartalmazza.)
- az egységes eljárási rend érdekében a költségvetési szerv által gyakorlatban használt eszközök minősítési rendjéről célszerű külön listát csatolni a számviteli politikához;
- konkrétan meg kell határozni, hogy milyen esetekben kell önálló eszköznek besorolni egy vagyon elemet, és mikor kell tartozéknak minősíteni;
- rögzíteni kell, hogy egyedi eszközök esetében mi az eljárási rend, kinek vagy mely szervezetnek a hatáskörébe tartozik a minősítés;
- az egyes eszközök minősítését a számviteli bizonylatokon írásban kell rögzíteni.

5.2.1. Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközként csak olyan eszközt lehet kimutatni, amelynek az a rendeltetése, hogy a tevékenységet tartósan, legalább egy éven - a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetén a mérleg forduló napját követő költségvetési éven – túl szolgálja.

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök között a saját tulajdonban álló, pénzügyi lízing keretében átvett és a vagyonkezelésbe kapott nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket és forgó eszközöket, valamint beruházások és felújítások értékét kell kimutatni.

FONTOS SZABÁLY: *Ha a tulajdonos a tulajdonában álló eszközre államháztartáson belüli szervezettel vagyonkezelői jogot létesített, az eszközt a mérlegében nem mutathatja ki.*

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök között kell kimutatni az immateriális javakat, tárgyi eszközöket, befektetett pénzügyi eszközöket és a koncesszióba, vagyon kezelésbe kapott eszközöket.

5.2.1.1. Immateriális javak

Vagyon értékű jogok

Vagyon értékű jogként azokat a megszerzett jogokat kell kimutatni, amelyek nem kapcsolódnak ingatlanhoz. Ilyenek: a bérleti jog, használati jog, vagyonkezelői jog, szellemi termékek felhasználási joga, licencek, koncessziós jog, valamint az ingatlanhoz nem kapcsolódó egyéb jogok.

Szellemi termékek

Ide sorolandó:

- a.) az iparjogvédelemben részesülő alkotások (szabadalom, használati minta, formatervezési minta, védjegy, kereskedelmi név)
- b.) a szerzői jogvédelemben részesülő művek és szomszédos jogok (szoftver termékek, műszaki tervek)
- c.) a jogvédelemben nem részesülő, de titkosságuk révén monopolizált szellemi javak, függetlenül attól, hogy vétele megtörtént vagy sem

5.1.1.2. Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközöket az alábbi bontásba kell részletezni:

- a.) az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok
- b.) gépek, berendezések, felszerelések, járművek
- c.) tenyésztések
- d.) beruházások
- e.) tárgyi eszközök értékhelyesbítése

Ingotlanok és a hozzájuk kapcsolódó vagyoni értékű jogok

Az ingatlanok között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba vett földterületet és minden olyan anyagi eszközt, amelyet a földdel kapcsolatosan létesítettek. Az ingatlanok közé soroljuk: földterület, telek, épület, épületrész, egyéb építmény, továbbá az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogot, függetlenül attól, hogy bérlet ingatlanon vagy saját tulajdonú ingatlanon valósult-e meg. Az ingatlanok között kell kimutatni a bérbevett ingatlanon végzett és aktivált beruházást, felújítást.

Az ingatlanhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok: földhasználat, haszonélvezet és használat, bérleti jog, szorgalmi jog, hozzájárulások, díjak (Vizi közmű fejlesztési hozzájárulás, villamos energia hálózati csatlakozási díj, gázhálózati csatlakozási díj) megfizetése alapján szerzett használati jog, valamint az ingatlanhoz kapcsolódó egyéb jogok.

Gépek, berendezések, felszerelések és járművek

A gépek, berendezések, felszerelések, járművek között kell kimutatni

- a.) rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett, a tevékenységet szolgáló egészségügyi, oktatási, híradás-technikai, környezetvédelmi, kutatási célú, számítás és ügyvitel technikai eszközöket.
- b.) a rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett forgalmi rendszámmal ellátott közúti járműveket, áru szállító eszközöket
- c.) az a.) és b.) pont szerinti eszközökön végzett és aktivált beruházásokat és felújításokat

Tenyészállatok

Tenyészállatok között kell kimutatni azokat az állatokat, amelyek tenyésztés, tartás során leválasztható terméket (szaporulatot, más leválasztható állati terméket) termelnek, és a tartási költségek ezen termékek értékesítése során megtérülnek.

Beruházások

A beruházások között kell kimutatni a rendeltetésszerűen használatba nem vett, üzembe nem helyezett ingatlanok, gépek, berendezések, felszerelések, járművek és tenyészállatok bekerülési értékét, továbbá a már használatba vett, a mérlegben nem szerepeltethető tárgyi eszközök bővítésével, rendeltetésének megváltoztatásával, élettartamának, teljesítő képességének közvetlen növelésével összefüggő munkák - még nem aktivált – bekerülési értékét.

Felújítások

A felújítás az elhasználódott tárgyi eszköz eredeti állaga helyre állítását szolgáló, időszakonként visszatérő olyan tevékenység, amely mindenképpen azzal jár, hogy az adott eszköz élettartama növekszik, eredeti műszaki állapota, teljesítőképessége megközelítően, vagy teljesen visszaáll, az előállított termékek minősége vagy az adott eszköz használata jelentősen javul, így a felújítás pótlólagos ráfordításából a jövőben gazdasági előnyök származnak. A tárgyi eszközt akkor kell felújítani, amikor a folyamatosan, rendszeresen elvégzett karbantartás mellett a tárgyi eszköz olyan mértékben elhasználódott, amely elhasználódás már a rendeltetésszerű használatot veszélyezteti.

Nem minősül felújításnak az elmaradt és felhalmozódó karbantartás egy időben való elvégzése, függetlenül a költségek nagyságától.

A kis értékű tárgyi eszközökkel kapcsolatos eljárási rend

Az előzőekben foglaltak szerint egyértelmű, hogy az Szt. előírásai szerint csak olyat szabad a befektetett eszközök között kimutatni, amelynek az elhasználódási ideje az egy évet meghaladja.

A befektetett eszközök közé történő besorolásnál az egyedi értékelés alapelve szerint minden eszközről egyedi analitikus nyilvántartást kell vezetni.

Ennek elkerülésére, enyhítésére lehetőség van egy „egyszerűsített” eljárásnak, amelynek a lényege, hogy meghatározott értékhatár alatti eszközöknél az értékcsökkenést egy összegben elszámolják.

A jelenlegi értékhatár 200 000 Ft, amely bekerülési (beszerzési és előállítási) értéket jelent. Ebben az esetben az egyedi bekerülési érték összetevőit is figyelembe kell venni, mivel nemcsak az adott eszköz számlázott értéke számít, hanem minden aktiválásra kerülő tétel.

Ilyen tétel lehet pl. levonásba nem helyezhető általános forgalmi adó, vagy az adott eszközhöz egyedileg hozzárendelhető szállítási kiadás.

A kis értékű eszközök körébe történő besorolás nem kötelező előírás. A költségvetési szervnek ezeknél az eszközöknél választási joga van nem lehet egyetérteni az olyan jellegű szabályozással, amely minden értékhatár alatti eszközt, kizárólag az értéke alapján az egyszerűsített elszámolási körbe sorol.

Ennek értelmében az önkormányzat nyilatkozata alapján azokat a kis értékű tárgyi eszközöket, melyek elhasználódási ideje az egy évet meghaladja, tárgyi eszközként aktiválni lehet. Ezeknél az eszközöknél lehetőség van a csoportos nyilvántartásra, ami azt jelenti, hogy az egy számlán szereplő, azonos rendeltetésű eszközöket egy nyilvántartó kartonon lehet nyilvántartásba venni és aktiválni. Ezen tárgyi eszközök értékcsökkenési leírásának kulcsa 100 %.

5.1.1.3. Befektetett pénzügyi eszközök

A befektetett pénzügyi eszközökön belül kell kimutatni a tartós részesedéseket, a tartós hitel viszonyt megtestesítő értékpapírokat és a befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítését.

Tartós részesedések

A tartós részesedések között kell kimutatni a helyi önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok társulásokban való részesedéseit, valamint a nem gazdasági társaságban lévő más tartós befolyásolási, irányítási, ellenőrzési lehetőséget biztosító részesedéseket.

Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

Olyan hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, amelyek lejáratá, beváltása a mérleg forduló napját követően költségvetési évben nem szándékoznak értékesíteni.

Koncesszióban, vagyonkezelésbe adott eszközök

Azokat a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközöket, és azok értékhelyesbítését kell kimutatni, amelyek üzemeltetését államháztartáson kívüli szervezetnek, személynek koncessziós szerződéssel átadta, vagy amelyre államháztartáson kívüli szervezettel vagyonkezelői szerződést kötött. Az átadáskor az eszköz bruttó értékét és az elszámolt értékcsökkenését, értékvesztését, értékhelyesbítését a koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök közé kell átvezetni.

5.1.2. Készletek

A készleteken belül kell kimutatni

- vásárolt készletek
- az átsorolt, követelés fejében átvett készleteket
- egyéb készletek

- befejezetlen termelést
- félkész termékek, késztermékek értékét
- növendék, hízó és egyéb állatokat

5.1.3. Értékpapírok

Az értékpapírokon belül kell kimutatni a nem tartós részesedéseket és a forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat.

Nem tartós részesedések

A nem tartós részesedések között az olyan tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket kell kimutatni, amelyeket egy éven belül értékesíteni szándékoznak.

Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok

Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között a kárpótlási jegyet, a kincstárjegyet, valamint az olyan államkötvényeket, helyi önkormányzatok kötvényeit, befektetési jegyeket kell kimutatni, amelyek lejáratára, beváltására a mérleg forduló napját követő költségvetési évben esedékes, vagy azokat a mérleg forduló napját követő költségvetési évben értékesíteni szándékoznak.

5.1.4. Pénzeszközök

A pénzeszközök között kell kimutatni a hosszúlejáratú – mérlegforduló napját követő költségvetési éven túl lejáró betéteket, pénztárákat, csekkeket, betétkönyveket, forintban és devizában vezetett számlákat, továbbá az ÁHSZ. 49. § szerinti idegen pénzeszközöket.

Pénztárák, csekkek

A pénztárák, csekkek, betétkönyvek között kell kimutatni a készpénzforgalmat, valamint a pénzforgalmi betétkönyvekben kezelt pénzeszközök állományát és azok változásait, valamint az elektronikus pénzt.

Forintszámlák és devizaszámlák

A mérlegben a forint és devizaszámlák között kell kimutatni a számlatulajdonosnak a Kincstárban és a Kincstáron kívül forintban, devizában vezetett, olyan fizetési számlák, ideértve az Ávr. 145. § (3) bekezdése szerinti alszámlákat és a kincstár a társadalombiztosítási támogatásokhoz, európai uniós vagy más nemzetközi forrásból finanszírozott támogatási

programokhoz, illetve a finanszírozási bevételek teljesítéséhez vezetett számlákat is. Egyenlegüket a költségvetési számvitelben költségvetési vagy finanszírozási bevételként vagy kiadásként kell nyilvántartani.

5.1.5. Követelések

A követelések között az egységes rovatrend szerinti rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott követeléseket kell kimutatni, amíg azokat pénzügyileg vagy egyéb módon nem rendezték az Áht. 97.§ szerint el nem engedték vagy behajthatatlan követelésként le nem írták.

A mérlegben a követeléseket költségvetési évben esedékes követelések és költségvetési évet követően esedékes követelések, ezen belül a költségvetési bevételek emelt előirányzatai és finanszírozási bevételek szerinti tagolásban kell kimutatni.

A mérlegnek a követelések között tartalmaznia kell az Áhsz. 48.§ (8) bekezdése szerinti követelés jellegű sajátos elszámolásokat is.

Követelés jellegű elszámolások

- a.) az adott előlegek
- b.) a támogatás, ellátás tovább adása céljából más szervezet fizetési számlájára folyósított összegeket
- c.) a helyi önkormányzatnál a nettó finanszírozás során a forgótőke elszámolását, visszapótlását, annak felhasználásáig
- d.) a vagyonkezelésbe adó tulajdonosnál, a vagyonkezelésbe adott eszközzel kapcsolatos visszapótlási követelést a követelés megszűnéséig vagy pénzben történő teljesítésének megállapításáig
- e.) a folyósított, megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátásokat a folyósítónál azok utólagos megtérítéséig.

5.1.6. Egyéb sajátos eszköz oldali elszámolások

Az egyéb sajátos eszközoldali elszámolások között kell elszámolni, és a mérlegben olyan elnevezéssel kell kimutatni:

- a.) a decemberben kifizetett december havi személyi juttatásokat a költségvetési évet követő január hónapjáig

- b.) az utalványok, bérletek és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök beszerzését a foglalkoztatottak, ellátottak részére történő kiadásáig, támogatásként történő átadásáig, továbbértékesítéséig, a hiányzó, megsemmisült, érvénytelenített utalványok, bérletek, és más hasonló, készpénz-helyettesítő fizetési eszköznek nem minősülő eszközök állományból történő kivezetéséig.

5.1.7. Aktív időbeli elhatárolások

A mérlegben az aktív időbeli elhatárolásokon belül kell kimutatni az eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolását, a költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolását és a halasztott ráfordításokat.

Eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolása

Az eredményszemléletű bevételek aktív időbeli elhatárolása között az olyan eredményszemléletű bevételeket kell kimutatni, amelyek csak a mérleg fordulónapja után esedékesek, de a mérleggel lezárt időszakra számolandók el.

Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása

A költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása között a mérlegforduló napja előtt felmerült, elszámolt olyan összegeket kell kimutatni, amelyek költségként, ráfordításként csak a mérleg fordulónapját követő időszakra számolhatók el.

Halasztott ráfordítások

Halasztott ráfordításként kell kimutatni az ellentételezés nélküli tartozásátvállalás során – a tartozásátvállalás beszámolási időszakában – a véglegesen átvállalt és pénzügyileg nem rendezett kötelezettség egyéb ráfordításként elszámolt szerződés (megállapodás) szerinti összegét. Az elhatárolást az átvállalt kötelezettségnek a szerződés (megállapodás) szerinti pénzügyi rendezésekor, a teljesítésnek megfelelően kell egyéb ráfordításokkal szemben megszüntetni.

5.3. Források

A források között kell kimutatni a sajáttőkét, a kötelezettségeket, az Áhsz. 48. § (11) bekezdése szerinti egyéb sajátos forrásoldali elszámolásokat, a kincstári számlavezetéssel kapcsolatos elszámolásokat el a passzív időbeli elhatárolásokat.

5.3.1. Saját tőke

A saját tőkén belül kell kimutatni:

- a.) nemzeti vagyon induláskori értékét és változásait
- b.) nemzeti vagyon változásait
- c.) az egyéb eszközök induláskori értékét és változásait
- d.) a felhalmozott eredményt, az eszközök értékhelyesbítésének forrását
- e.) a mérleg szerinti eredményt

Nemzeti vagyon induláskori értéke

A mérlegben a nemzeti vagyon induláskori értékeként a 2014. január 1-jén meglévő, a nemzeti vagyonba tartozó eszközök bekerülési értékének forrását kell kimutatni. Ez a mérleg sor csak az Áhsz. 49/A-49/B § szerinti esetben, vagy törvény, kormányrendelet, miniszteri rendelet előírása alapján változhat.

Nemzeti vagyon változásai

A nemzeti vagyon változásai között a 2014. január 1-jét követően a nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök Áhsz. 15.§ (2) – (3a) bekezdése, az Áhsz. 16/A.§ és az Áhsz. 49/A-49/B § szerinti jogcímenek elszámolt változásait kell kimutatni.

Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai

Egyéb eszközök induláskori értéke és változásaként a 2014. január 1-jén meglévő nem idegen pénzeszközök forrását – ide nem értve a tulajdonosi joggyakorló szervezeteket,

valamint a nemzeti vagyonba nem tartozó egyéb eszközök az Áhsz. 49/A-49/B § szerinti változásait kell kimutatni.

Felhalmozott eredmény

A felhalmozott eredményként az előző költségvetési évek felhalmozott eredményét kell kimutatni. A mérlegsor a mérlegben negatív előjellel is szerepelhet.

Az eszközök értékhelyesbítésének forrásaként

Az eszközök értékhelyesbítésének forrásaként elszámolt értékhelyesbítés összegét kell kimutatni. Az eszközök értékhelyesbítése és az eszközök értékhelyesbítésének forrása kizárólag egymással szemben és azonos összegben változhat.

Mérlegszerinti eredmény

A mérlegszerinti eredményt az eredmény-kimutatásban ilyen címen kimutatott összeggel egyezően kell szerepeltetni.

5.3.2. Kötelezettségek

A kötelezettségek között az egységes rovatrend szerinti rovatokhoz kapcsolódóan vezetett nyilvántartási számlákon nyilvántartott végleges kötelezettségvállalásokat, más fizetési kötelezettségeket kell ki mutatni mindaddig, amíg azokat pénzügyileg ki nem egyenlítették, el nem engedték vagy más módon nem rendezték.

Mérlegben a kötelezettségeket költségvetési évben esedékes kötelezettségek és költségvetési évet követően esedékes kötelezettségek, ezen belül a költségvetési kiadások kiemelt előirányzatai és finanszírozási kiadások szerinti tagolásban kell kimutatni. A mérleg a kötelezettségek között tartalmazza az Áhsz. 48.§ (10) bekezdése szerinti kötelezettség jellegű sajátos elszámolásokat is.

Kötelezettség jellegű sajátos elszámolások

- a.) a kapott előlegeket az előleggel történő elszámolásig, visszatérítéséig, amelyek a kapott túlfizetésekből, a téves és visszajáró befizetésekből - ideértve az Áhsz. 40.§ (2) bekezdése b.) pontja és (3) bekezdése szerinti visszatérítendő költségvetési bevételeknek az Áhsz.40.§ (4) bekezdése szerint elszámolt összegét is, -, valamint az egyéb kapott előlegekből - így különösen a termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás

során a vevőktől kapott, általános forgalmi adót nem tartalmazó előlegekből, valamint az utólagos elszámolásra átvett pénzeszközökből- állnak.

b.) a támogatás továbbadása céljából más szervezet fizetési számlájára folyósított összegeket, a fogadó szervnél a folyósított összeg felhasználásáig vagy visszatérítéséig,

c.) a helyi önkormányzatnál a nettó finanszírozás során a forgótőke elszámolását, visszapótlását, annak felhasználásáig a Kincstárnál,

d.) a vagyonkezelésbe vett eszközzel kapcsolatos visszapótlási kötelezettséget a vagyonkezelőnél a visszapótlási kötelezettség megszűnéséig vagy pénzben történő teljesítésének megállapításáig

e.) a folyósított, megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátásokat a folyósítónál azok utólagos megtérítéséig.

5.3.3. Kincstári számlavezetéssel kapcsolatos elszámolások

Kincstári számlavezetéssel kapcsolatos elszámolások között kizárólag a Kincstár, a számlavezetési tevékenységével kapcsolatos sajátos ügyfélszámlásokat mutathatja ki.

5.3.4. Passzív időbeli elhatárolások

A költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása között a mérleg fordulónapja előtt időszakot terhelő olyan költségeket, ráfordításokat kell kimutatni, amelyek csak a mérlegforduló napja utáni időszakban merülnek fel, kerülnek kiszámlázásra.

Halasztott eredményszemléletű bevételek

A passzív időbeli elhatárolásokon belül a halasztott eredményszemléletű bevételek között kell kimutatni a rendkívüli bevételként elszámolt

a.) fejlesztési célra – visszafizetési kötelezettség nélkül – kapott, pénzügyileg rendezett támogatás véglegesen átvett pénzeszköz értékét,

b.) elengedett, valamint a harmadik személy által átvállalt kötelezettség összegét, amennyiben az a kötelezettség terhére beszerzett eszközökhöz kapcsolódik (legfeljebb a kapcsolódó eszközök nyilvántartás szerinti értékében),

c.) térítés nélkül (visszaadási kötelezettség nélkül) átvett eszközök, továbbá az ajándékként, hagyatékként kapott, többletként fellelt eszközök piaci - illetve jogszabály eltérő rendelkezése esetén a jogszabály szerinti - értékét.

6. A könyvviteli mérlegben értékkel nem szereplő eszközök és források bemutatása

A számviteli politikában dönteni kell a költségvetési szervnek arról, hogy a könyvviteli mérlegben értékkel nem szereplő egyes eszközök és források esetében

- ezeknek az eszközöknek és forrásoknak a köre,
- milyen nyilvántartásokat kell kialakítani;
- milyen értékelési elveket kell alkalmazni.

Ilyen eszközök és források lehetnek:

– követeléseknél:

- EU támogatási programokkal, pénzügyi elszámolásokkal kapcsolatos függő követelések,
- biztos jövőbeni követelések,
- függő követelések (pl. le nem zárt peres ügyek miatti követelések, kapott biztosítékok, fedezetek)

– kötelezettségeknél:

- függő kötelezettségek (pl. le nem zárt peres ügyek miatti kötelezettségek, biztosítékokkal fedezetekkel kapcsolatos függő kötelezettség),
- EU támogatási programokkal, pénzügyi elszámolásokkal kapcsolatos függő kötelezettség,
- biztos jövőbeni kötelezettség.

– befektetett eszközöknél:

- nulláig leírt, de használatban lévő eszközök,
- üzemeltetésre kezelésre átvett eszközök,
- bérbevett eszközök,
- mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök.

– **készleteknél:**

- mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök.

6.1. A befektetett eszközök üzembe helyezésének dokumentálása

A költségvetési szervnek szabályoznia kell a beszerezett, illetve előállított immateriális jószág, tárgyi eszköz üzembe helyezése dokumentálásának szabályait.

A költségvetési szervnek szabályoznia kell, hogy az immateriális javak és tárgyi eszközök mely részénél lehet ún. Üzembe helyezési eljárás lefolytatása nélkül üzembe helyezni, aktiválni az eszközöket és mely körénél kell az ún. üzembe helyezési eljárást lefolytatni.

Ezekben az esetekben az adott eszköz használatba vételét üzembe helyezési eljárásnak kell megelőznie, és jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyben rögzíteni kell, hogy a szükséges szakhatósági követelményeknek (pl. tűzrendészet, ÁNTSZ, önkormányzat stb.) hogyan tett eleget a költségvetési szerv, rendelkezik-e a szükséges engedélyekkel. Az üzembe helyezési bizonylatot csak ezután lehet kiállítani.

Az üzembe helyezési bizonylatnak (üzembe helyezési jegyzőkönyv, vagy okmány) tartalmaznia kell:

- az üzembe helyezés időpontját,
- a hatósági feltételek meglétéhez szükséges engedélyek felsorolását,
- az adott eszköz műszaki jellemzőit,
- a bekerülési értékbe tartozó tételeket,
- a bekerülési értékbe nem tartozó tételeket,
- az értékcsökkenés elszámolására vonatkozó szempontokat,
- a használatba vételi eljárás menetét,
- a használatba vételi eljárásban résztvevő személyek nevét, beosztását (munkaköri megnevezés),
- a használatba vételengedélyező felelős személyt.

Üzembe helyezési eljárás nélkül lehet egyes gépeket, berendezéseket állományba venni, ebben az esetben a használatra történő átadás időpontjára kell kiállítani az állományba vételi bizonylatot. Ebben az esetben a bizonylaton szerepeltetni kell az üzembe helyezés időpontját és az üzembe helyezésért felelős személyt.

7. Az eszközök értékelési szabályai

7.1. Bekerülési érték meghatározása

Intézményeinknél a bekerülési értéket az Áhsz. 15., 16. és 16/A. §-ában foglaltak szerint kell megállapítani. Ezentúl figyelembe kell venni a Szt. 3.§ (4) bekezdésének 8.pontjában, 47.§ (9) bekezdésében, 48. § (7) bekezdésében, 49.§ (3)-(7) bekezdésében, 50.§ (1), (2), (4) és (6) bekezdésében, 51.§ (1)-(4) bekezdéseiben és a 62.§ (2) bekezdésében foglaltakat.

A bekerülési érték megállapításánál a költségvetési szervnek – egyetlen kivételtől eltekintve – nincs döntési lehetősége. Egyetlen kivétel az Szt. 47.§ (9) bekezdésében foglaltak szerint, amikor az eszköz használatba vételekor még nem áll rendelkezésre minden dokumentum és a bekerülési érték sajátosan (szerződés, piaci információk, jogszabályi előírás) kell megállapítani.

Abban az esetben, ha az eszköz használatba vételekor nem áll rendelkezésre minden dokumentum a bekerülési érték megállapításához, akkor azt becsléssel – szerződés, piaci információk, jogszabályi előírások figyelembevételével – kell megállapítani.

Idegen kivitelezésnél a bekerülési értéknek a következő tartalmi összetevői vannak:

- vételár engedményekkel és felárakkal módosított összege,
- üzembe helyezési kiadások,
- raktárba történő beszállítás költsége, amely az adott eszközhöz egyedileg hozzárendelhető,
- alapozási, beszerelési kiadások,
- közvetítői tevékenység díjai,
- bizományi díj,
- beszerzéshez kapcsolódó (fogyasztási, jövedéki) adók,
- vámterhek,
- illetékek (vagyonszerzési),
- levonásba nem helyezhető, előzetesen felszámított általános forgalmi adó,
- jogszabályon alapuló hatósági, igazgatási szolgáltatás díjai,
- egyéb hatósági díjak (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj),
- vásárolt vételi opció díja,

- építési teleknél: a bontás, a területépítésre alkalmassá tételének kiadása. Ezt a telek értékét növelő beszerzési költségként kell elszámolni a telek bontás utáni piaci értékének megfelelő összegig. Az e fölötti részt az új épület bekerülési értékeként kell figyelembe venni,
- a biztonságos üzemeltetéshez tartozó tartalék alkatrészek értéke (beszerzéskor, vagy az aktiválásig történő beszerzések).

A bekerülési értéket csökkentő tételek:

- próbaüzemelés során előállított termékek értékesítési bevétele,
- a lekötött pénzeszköz aktiválásáig realizált kamatbevétel,
- a használati értéket növelő bér munkadíj,
- ingatlan esetében a korábbi bérleti jog megvásárlása címén fizetett, bérleti jogként kimutatott, de még le nem írt összeg.

A bekerülési értéket módosítja a beruházáshoz, vagyoni értékű joghoz közvetlenül kapcsolódó devizakötelezettségnek az eszköz üzembe helyezéséig terjedő időszakra elszámolt árfolyamkülönbsége függetlenül attól, hogy az árfolyamnyereség vagy árfolyamveszteség.

Saját kivitelezésnél a beruházás, felújítás állományba vétele közvetlen „önköltségi” szinten történik, ami jelenti a közvetlen kiadásokat és a természetes mutatók (pl. fűtött m³, igénybevett m², munkaóra, mosott ruha kg, stb.) alapján az adott tevékenységre ráterhelhető kiadások együttes összegét. Az így megállapított értéket teljesítményértéknek nevezzük.

A saját kivitelezésű beruházási tevékenység esetén a beruházás teljesítmény értékének megállapítása céljából az önköltségszámítás rendjét belső szabályzatban kell rögzíteni. Ennek a belső szabályzatnak tartalmaznia kell többek között:

- az önköltségszámítás során figyelembe vett adatok dokumentálásának rendjét,
- az adatok főkönyvi számlákkal, az éves elemi költségvetési beszámolóval és részletező nyilvántartásokkal való kapcsolatát.

Nem aktiválható kiadások körét szintén célszerű az értékelési szabályok között bemutatni.

Ilyenek lehetnek:

- beszerzéssel, előállítással közvetlenül kapcsolatba nem hozható kiadások,
- központi irányítási kiadások,

- szakágazatok, kisegítő részlegek közvetett kiadásai,
- értékesítési kiadások,
- levonható áfa,
- karbantartási kiadások,
- erdőnevelési, erdőfenntartási, erdő felújítási költségek.

A bekerülési érték részét képező tételeket (ideértve a számla alapján forintban kiegyenlített importbeszerzéseket is) a gazdasági esemény megtörténte után, a pénzügyi rendezéskor kell számításba venni a számlázott, kivetett összegnek megfelelő fizetett összegben. Amennyiben az üzembe helyezés, a raktárba történő beszállítás megtörtént, de számla, a megfelelő bizonylat nem érkezett meg, a fizetendő összeget a hatóság nem állapította meg, és ezért a pénzügyi rendezés sem teljesülhetett, akkor az adott eszköz értékét a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján kell meghatározni és a negyedév végén állományba venni. Az így meghatározott érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözettel a bekerülési értéket a végleges bizonylatok kézhezvétele időpontjában akkor kell módosítani, ha a különbözet összege az adott eszköz értékét jelentősen módosítja.

Minden esetben jelentős összegnek kell tekinteni, ha az előzőek szerinti üzembe helyezéshez, a raktárba történő beszállításkor az adott eszköz értéke a rendelkezésre álló dokumentumok (szerződés, piaci információ, jogszabályi előírás) alapján megállapított bekerülési érték és a későbbiekben ténylegesen fizetett összeg közötti különbözet összege meghaladja a bekerülési érték 1%-át vagy a 100 000 forintot.

7.2. Maradványérték meghatározása

Intézményeinknél a rendeltetésszerű használatbavétel, az üzembe helyezés időpontjában – a rendelkezésre álló információk alapján, a hasznos élettartam függvényében – az eszköz meghatározott, a hasznos élettartam végén várhatóan realizálható értékének megfelelő maradványértéket kell megállapítani.

Nem lehet maradványértéket meghatározni:

- a.) ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős

b.) a huszonötmillió forint bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek terv szerinti értékcsökkenése megállapítása során.

7.3. Terv szerinti értékcsökkenés elszámolási szabályai

Az immateriális javak és tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradvány értékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell elosztani, amelyeket, ezeket az eszközöket előreláthatóan az Intézményünk használni fogja (értékcsökkenés elszámolása).

Az évenként elszámolandó értékcsökkenésnek a bekerülési értékhez (bruttó értékhez) – maradványérték megállapítása esetén a maradványértékkel csökkentett bekerülési értékhez (bruttó értékhez) - vagy a nettó értékhez viszonyított arányát, vagy a bekerülési értéknek a teljesítménnyel arányos összegét, illetve az értékcsökkenés évenkénti abszolút összegét az egyedi eszköz várható használata, ebből adódó élettartama , fizikai elhasználódása és erkölcsi avulása , adott tevékenységre jellemző körülmények figyelembevételével kell megtervezni.

Azokat a nyilvántartásokon történő rögzítést követően a rendeltetésszerű használatbavételtől, az üzembe helyezéstől kell alkalmazni. Az üzembe helyezés időpontját minden esetben hitelt érdemlő módon dokumentálni kell a jelen számviteli politika 8. pontjában meghatározott módon.

Az értékcsökkenést legalább negyedévenként, – az éves szintű leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően, időarányosan – kell elszámolni.

Az értékcsökkenést a bekerülési (beszerzési vagy előállítási) érték alapján számítva a következők szerint kell megállapítani:

➤ vagyoni értékű jogok	16%
➤ szellemi termékek	33%
➤ alapítás–átszervezés aktivált értéke, kísérleti fejlesztés aktivált értéke	20%
➤ épületek és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	2%
➤ építmények és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	3%

➤ ültetvények	10%
➤ gépek, berendezések és felszerelések, kivéve számítástechnikai eszközöket és ügyvitel-technikai eszközöket	14,5%
➤ számítástechnikai és ügyvitel-technikai eszközök	33%
➤ járművek	20%

Az épületekhez, építményekhez nem tartozó vagyoni értékű jogok értékcsökkenésének elszámolása a vagyoni értékű jogok leírási kulcsa alapján történik.

Amennyiben az immateriális jószág, tárgyi eszköz a költségvetési szerv tevékenységét várhatóan tovább szolgálja, kisebb mértékben is megállapíthatja a terv szerinti leírási kulcsot.

Kötelezően nem számolható el értékcsökkenés:

- földterület, telek értéke után,
- üzembe nem helyezett beruházásoknál,
- teljesen, 0-áig leírt eszközöknél,
- képzőművészeti alkotásoknál,
- régészeti leleteknél.

A költségvetési szerv döntésétől függően lehet az egyéb eszközöknél, gyűjteményeknél (pl. kép- és hangarchívumoknál, műemléki védettségű épületeknél), amelyek értékükből a használat során nem veszítenek, illetve amelyek értéke – különleges helyzetből, egyedi mivoltukból adódóan – évről évre nő, választani, hogy ezek után az eszközök után nem számolhatnak el terv szerinti értékcsökkenést. Ezeknek az eszközöknek a körét a számviteli politikában rögzíteni kell.

Értékcsökkenést a használatban lévő immateriális javak, tárgyi eszközök után addig kell elszámolni, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják, és az értékcsökkenés összege nem éri el a bruttó értéket.

A terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának részletes szabályait az értékelési szabályzat tartalmazza.

7.3.1. A 2014. január 1-jét megelőzően üzembe helyezett, használatba vett eszközök korábban megállapított terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcsa

Az új Áhsz. Hatálybalépése nem érinti a 2014. január 1-jét megelőzően üzembe helyezett, használatba vett eszközök korábban megállapított terv szerinti értékcsökkenési leírási kulcsát, korábban elszámolt terv szerinti értékcsökkenését, és a hátralévő időszakban megelszámolandó terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának szabályait, azonban saját döntés alapján a számviteli politikában az Áhsz. szabályai kiterjeszthetők ezen eszközökre.

Intézményeink az új Áhsz. előírásai alapján az értékcsökkenés elszámolását a 2014. január 1-jét követően üzembe helyezett, használatba vett eszközök után alkalmazzuk.

Terven felüli értékcsökkenés elszámolási szabályai

A terven felüli értékcsökkenést az Szt. 53. § (1) bekezdése a.) b.) és c.) pontjai alapján számolhatóak el.

Ennek lényege, hogy terven felüli értékcsökkenést kell az immateriális javaknál és a tárgyi eszközöknél elszámolni a következő esetekben:

- az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ide értve a beruházást is) könyv szerinti értéke tartósan és jelentősen magasabb, mint ezen eszköz piaci értéke;
- az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) a vállalkozási tevékenység változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan;
- a vagyoni értékű jog a szerződés módosítása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Az adott eszköz könyv szerinti értékét olyan mértékben kell módosítani, hogy azok a mérlegkészítéskor érvényes (ismert) piaci értéken szerepeljenek a mérlegben.

Ha ez az eszköz nem használható rendeltetésszerűen, akkor a terven felüli értékcsökkenés elszámolása után ki kell vezetni az állományból.

A számviteli politikában rögzíteni kell a tartós és jelentős eltérések megállapításának szabályait:

- a piaci érték meghatározásánál az utánpótlási értéket kell elsődlegesen megállapítani,
- Minden esetben jelentős összegűnek kell tekinteni a különbözetet, ha az immateriális javak, tárgyi eszközök, az üzemeltetésre, kezelésre átadott, koncesszióba adott eszközök Szt. 53. § (1) bekezdés a) pontja szerint terven felüli értékcsökkenése meghaladja az Áhsz. alapján meghatározott éves terv szerinti értékcsökkenést vagy a 200 000 Ft-ot,
- a 0-ra leírt állománynál nem lehet terven felüli értékcsökkenést elszámolni,
- a kis értékű tárgyi eszközök közé történő besorolásnál szintén figyelemmel kell lenni a terven felüli értékcsökkenés kötelező elszámolási szabályaira (nem feltétlenül kell a 100. 000 Ft alatti tárgyi eszközöket az 1-es számlaosztályba elszámolni, hanem élni lehet az egyszerűsített elszámolás lehetőségével),
- a tárgyévben beszerezett eszközök esetében nem lehet alkalmazni ezt az elszámolási módszert.
- amennyiben az államháztartás szervezete számviteli politikájában úgy dönt, hogy az immateriális javakat és tárgyi eszközöket a kormányrendeletben előírt leírási kulcsok alapján számított teljes időtartam alatt használni fogja, akkor mindaddig, amíg e döntését meg nem változtatja, ezen eszközök tekintetében a terven felüli értékcsökkenés elszámolásánál a Szt. 53. § (1) a) pontjában foglaltakat az eszközök év végi értékelése során nem kell alkalmaznia. Amennyiben a terven felüli értékcsökkenés okai már nem állnak fenn, az eszközt nettó értékére a tökeváltozással szemben vissza kell értékelni (visszaírás).

7.4. Értékvesztés elszámolása

Intézményeinknél az értékvesztés elszámolásának részletes szabályait az értékelési szabályzat rögzíti.

A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, készletek és követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10 %-át.

Az értékvesztést az Szt. 54–56. §-i alapján a részesedéseknél, a készleteknél és a követeléseknél kell megállapítani és elszámolni.

Ezek esetei a következők:

- A részesedéseknél értékvesztést kell elszámolni, ha a befektetés könyv szerinti értéke és piaci értéke közötti (veszteség jellegű) különbözet tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. A részesedés piaci értékének meghatározásakor figyelembe kell venni:
 - a gazdasági társaság tartós piaci megítélését, ennek tendenciáját, a befektetés osztalékkal csökkentett árfolyamát és annak tendenciáját,
 - a megszűnő gazdasági társaságoknál a várhatóan megtérülő összeget,
 - a gazdasági társaság saját tőkéje és jegyzett tőkéje, illetve a befektetés könyv szerinti értéke és névértéke arányát.
- A követeléseknél (vevők, adósok, egyéb követelések, kölcsönök, előlegek) az adós minősítés alapján az év végéig pénzügyileg nem rendezett követeléseknél értékvesztést kötelező elszámolni, ha a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján a követelések könyv szerinti értéke és a követelések várhatóan megtérülő összege között veszteség jellegű különbözet keletkezik, és ez tartósnak és jelentős összegnek minősül.
 - Vevőnként, adósként kisösszegű követeléseknél az értékvesztés összege ezen követelések nyilvántartásba vételi értékének százalékában is meghatározható.
 - Jelentős összegűnek tekintendő a különbözet, ha a követeléseknél (ideértve a vevőkkel, adósokkal, hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket) az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték (a nyilvántartásba vételi érték) 20%-át vagy 100 000 Ft-ot.
 - A követelések között elszámolt értékvesztés nem minősül követelés elengedésnek.

A költségvetési szerveknek minősíteniük, értékelniük kell a követeléseiket, ezek elveit az értékelési szabályzatban kell rögzíteni. Ezen belül szabályozni kell:

 - a jogszabályon alapuló jogerős követelések (adósok) értékelésének elveit,

- az áruszállításból és szolgáltatásnyújtásból származó követelések vevő általi elismerése igazolásának, a követelés értéke meghatározásának módját, a számlázás és a követelésekkel kapcsolatos adatok nyilvántartásának rendjét,
- a költségvetési szerv adós minősítési szempontjait [fizetőképesség megítélése (a pénzügyi nehézség átmeneti vagy tartós-e, az adós csődeljárás, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt áll-e), milyen fizetési garanciákat, biztosítékokat kötöttek ki a szerződésben, milyen esély van a követelések érvényesítésére],
- követeléstípusonként (adós, illetve vevőcsoportonként) a kis összegű követelések év végi meghatározásának elveit, dokumentálásának szabályait (milyen követeléseket kell az adott csoportba sorolni, a főkönyvi könyvelésben elkülöníteni, milyen szempontok alapján kell a követelések értékének százalékában az értékvesztés összegét meghatározni).

Az Szt. 3. § (4) bekezdés 10. pontja alapján behajthatatlan követelésnek kell a következő követeléseket minősíteni:

- amelyre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet, vagy a talált fedezet a követelést csak részben fedezi (amennyiben a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik, az óvatosság elvéből következően a behajthatatlanság - nemleges foglalási jegyzőkönyv alapján - vélelmezhető),
- amelyet a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedett,
- amelyre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet,
- amelyre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor a vagyonfelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet,
- amelyet eredményesen nem lehet érvényesíteni, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással, a végrehajtással kapcsolatos költségek nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével (a fizetési meghagyásos eljárás, a végrehajtás veszteséget eredményez vagy növeli a veszteséget), amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és a felkutatása „igazoltan” nem járt eredménnyel,
- amelyet bíróság előtt érvényesíteni nem lehet,
- amely a hatályos jogszabályok alapján elévült.

A behajthatatlanság tényét és mértékét bizonyítani kell.

- A készleteknél abban az esetben kell az értékvesztést elszámolni, ha a könyv szerinti érték magasabb, mint a piaci, utánpótlási érték. Az értékvesztés az Szt. szerint készlet csoportonként is megállapítható.

- Forgatási célú értékpapíroknál

A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapírnál – függetlenül attól, hogy az a forgóeszközök, illetve a befektetett pénzügyi eszközök között szerepel – értékvesztést kell elszámolni, ha a hitelviszonyt megtestesítő értékpapír könyv szerinti értéke és – felhalmozott kamatot nem tartalmazó – piaci értéke közötti különbség veszteségjellegű, tartósnak mutatkozik és jelentős összegű. A hitelviszonyt megtestesítő, egy évnél hosszabb lejáratú értékpapír piaci értékének meghatározásával figyelembe kell venni:

- az értékpapír felhalmozott kamattal csökkentett tőzsdei, tőzsdén kívüli árfolyamát, piaci értékét, annak tartós tendenciáját;
- az értékpapír kibocsátójának piaci megítélését, a piaci megítélés tendenciáját, azt, hogy a lejáratkor, a beváltáskor a névértéket (és a felhalmozott kamatot) várhatóan megfizeti-e, illetve milyen arányban fizeti majd meg.

A számviteli politikában az értékvesztésnél is a tartósságot és a jelentős összeget kell megállapítani. Jelentősnek tekintendő a különbség, ha a tulajdoni részesedést jelentő befektetéseknél, készleteknél a forgatási célú értékpapíroknál az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték (nyilvántartásba vételi érték) 20%-át vagy a 100 000 Ft-ot.

A készletek esetében, ha megfelelő módon történik a raktári készletek felhasználása, az értékvesztés elszámolásának az egyik fő feltétele a tartósság nem teljesülhet, így az értékelést sem kell végrehajtani ezekben az esetekben.

Ha a következő értékelésnél a piaci, utánpótlási érték meghaladja a nyilvántartási értéket, akkor az értékvesztés összegéig az értékvesztés visszairását kell alkalmazni.

A tulajdonosi joggyakorló szervezeteknél a részesedések, értékpapírok esetén akkor kell a különbséget jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a tízmillió forintot.

7.5. Értékhelyesbítés elszámolása

Intézményeinknél az értékhelyesbítés elszámolásának részletes szabályait az értékelési szabályzat rögzíti.

7.5.1. Devizaárfolyam különbözet elszámolása

A valutapénztárban lévő valuta, a devizaszámlán lévő deviza, külföldi pénzürtékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszközök, értékpapírok, aktív pénzügyi elszámolás, illetve kötelezettségeket (ideértve a passzív pénzügyi elszámolásokat is) a mérleg fordulónapján érvényes, az Szt. 60. §-a szerint devizaárfolyamon átszámított forintértékét meg kell állapítani. Ha az így megállapított forintérték és az értékelés előtti könyv szerinti értéke közötti különbözet jelentős összegű, akkor a deviza árfolyamváltozást el kell számolni. Minden esetben jelentős összegűnek kell tekinteni az eltérést, ha a külföldi pénzürtékre szóló követelés, befektetett pénzügyi eszköz, értékpapír, illetve kötelezettség mérleg fordulónapi értékelésekor a költségvetési év mérlegforduló napjára vonatkozó – az Szt. 60. §-a szerinti – devizaárfolyamon átszámított forintértéke és az értékelés előtti könyv szerinti értéke közötti különbözetek összege meghaladja az értékelés előtti könyv szerinti érték 20%-át vagy a 100 000 forintot.

A költségvetési szerveknél a szigorúbb felső korlát lesz várhatóan a 100 000 Ft, mivel a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékei alapján számított 20%-a várhatóan meghaladja a 100 000 Ft-ot, így az év végi értékelés ezeknél a tételeknél nem kerülhető el.

Az év végi értékelés munkamenete a következő:

- a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékének megállapítása;
- a fordulónapi érték meghatározása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételnél (előlegek, kölcsönök, részesedések, követelések, valuta, deviza, aktív pénzügyi elszámolás, kötelezettség) külön-külön a választott mérleg fordulónapi árfolyamon;
- az árfolyam – különbözetek megállapítása valamennyi külföldi pénzürtékre szóló tételre külön-külön (ez gyakorlatilag az előző két feladat különbsége);

- ezek összegeként az összevont árfolyam-különbözet nagyságának meghatározása, majd minősítése;
- amennyiben a költségvetési szerv számviteli politikájában meghatározottak szerint jelentős összegű az év végi összevont nem realizált árfolyam-különbözet, ezt a főkönyvi könyvelésben is rögzíteni kell egyenként minden külföldi pénzürtékre szóló tételnél.

A valuta- és devizaszámlák esetében az árfolyam-különbözeteket – jellegüknek megfelelően – bevételként vagy kiadásként kell elszámolni. az így keletkezett előirányzat-maradványt elkülönítetten kell a 4212. számlán belül kimutatni, ez a maradvány az Ávr. vonatkozó előírása alapján kizárólag árfolyam-különbözetre vehető igénybe.

Ha a nyilvántartásban lévő külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értéke és a fordulónapi árfolyamon számított értéke közötti különbségek összege a számviteli politikában nem határozott jelentős összeget nem éri el, akkor nem kell módosítani a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek könyv szerinti értékét.

A devizás értékelések során elvégzett számítások és az év végi értékelés dokumentációját képezik.

7.5.2. Értékhelyesbítés elszámolása

Az értékhelyesbítést az Szt. 58. § (5) bekezdése szabályozza. Ennek lényege, hogy amennyiben a költségvetési szerv tevékenységét tartósan szolgáló

- vagyoni értékű jogok,
- szellemi termékek,
- tárgyi eszközök (kivéve a beruházásokat és a beruházásra adott előlegeket),
- tulajdoni részesedést jelentő befektetések

piaci értéke jelentősen meghaladja az adott eszköznek a Szt. 58. § (2) bekezdés szerinti visszaírás utáni könyv szerinti értékét, a piaci érték és a visszaírás utáni könyv szerinti érték közötti különbséget a mérlegben az eszközök között értékhelyesbítésként, a saját tőkén belül elkülönítetten, az értékhelyesbítés értékelési tartalékaként kell kimutatni.

Az értékhelyesbítés értékelési tartaléka és az értékhelyesbítés, valamint a valós értékelés értékelési tartaléka és az értékelési különbszet kizárólag egymással szemben és azonos összegben változhat.

Az értékelési tartalék terhére a saját tőke más elemeit nem lehet kiegészíteni, annak terhére kötelezettség nem teljesíthető. (Szt. 39. §)

Ennek megfelelően a számviteli politikában meg kell határozni a tartósság (általában az évet meghaladó) fogalmat és a jelentős összeg mértékét. A jelentős összeg meghatározására a költségvetési szerveknél nincs általánosan kialakult gyakorlat. Meg kell határozni a piaci érték meghatározásának módszereit, információs bázisát. Az értékelési szabályzatban rögzíteni kell a piaci érték meghatározásának választott módszerét, és következetesen alkalmazni kell.

Az értékhelyesbítések megállapításának, elszámolásának szabályszerűségét a könyvvizsgálónak a kötelező könyvvizsgálat keretében ellenőriznie kell. Amennyiben a könyvvizsgálat az Sztv. 155. § (3) bekezdése alapján nem kötelező, az értékelés felülvizsgálatával független könyvvizsgálót kell megbízni.

8. Kisértékű készletek, követelések, behajthatatlan követelések

8.1. Fajlagos kis értékű készletek nagysága

Intézményeinknél fajlagosan kis értékű készletnek minősül minden olyan eszköz, melynek könyv szerinti értéke nem haladja meg a 100.000 forintot.

Az érték megállapításánál tekintettel kell lenni az intézmény nagyságára, a Sztv. 56. § (3) bekezdésében foglalt előírásokra.

8.2. Kis összegű követelések minősítése

Intézményünk kis összegű követelésnek tekinti azt a követelést, melynek összege nem haladja meg a 100.000 forintot.

8.3. Behajthatatlan követelés

a.) a számvitelről szóló 2000.évi C. törvény (a továbbiakban Szt.) 3. § 10. pont a.) - f) és g) alpontja szerinti követelés azzal az eltéréssel, hogy nem tekinthető behajthatatlannak a követelés, ha a végrehajtás közvetlenül nem vezetett eredményre és a végrehajtást szüneteltetik.

b.) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott kis összegű követelések tekintetében – az olyan követelés, amelynél a fizetési meghagyásos eljárással vagy végrehajtással kapcsolatos ráfordítások nincsenek arányban a követelés várhatóan behajtható összegével, és

c.) az olyan követelés, amelynél az adós nem lelhető fel, mert a megadott címen nem található és felkutatása igazoltan nem járt eredménnyel.

9. Immateriális jószág, tárgyi eszköz üzembe helyezésének dokumentálása

Mind a saját előállítású, mind a külső szállítótól beszerezett immateriális jószág és tárgyi eszköz üzembehelyezéséről üzembehelyezési okmányt kell kiállítani.

Az üzembe helyezési okmánynak a következő adatokat kell tartalmaznia:

- Nyilvántartási éve, eszköz megnevezése és azonosító száma
- Iktatószám
- Üzembe helyezési okmány kelte, száma
- Állományba-vételi bizonylat száma
- A beruházás megvalósításának módja
- Az eszköz üzemeltetésének helye
- Az üzembe helyezés időpontja

Az üzembe helyezési okmányról évszámmal ellátott nyilvántartást kell vezetni.

10. A leltározás során talált eltérések kompenzálásának, a káló elszámolásának szabályai

a.) Kompenzáció alkalmazása

A raktári készletek leltározása során keletkezett eltérés esetén kompenzációt nem alkalmazunk.

b.) Káló elszámolás rendje

A káló az áru veszteségekből keletkező mennyiségi hiánya a névleges (nettó) tömeghez képest (ami például a szállítólevélen szerepel).

A gyümölcsök, üvegáruk, palackok, italok kálója lehet jelentős, mert a gyümölcsök természetükből adódóan veszítenek tömegükből (a víztartalom csökken). A hiány másik oka az áru rongálódása.

Kálóként elszámolható hiány mértékét forintértékben vagy mennyiségi egységben kell meghatározni.

Intézményeinknél nem alkalmazunk kálószámitást.

11. A mérlegben nem szereplő, használt és használatban lévő eszközök és források leltározásának módja

A mérlegben-értékben nem szereplő, használt és használatban lévő készletekről mennyiségi nyilvántartást kell vezetni. Intézményeinknél a mérlegben értékkel nem szereplő egyes eszközök és források a következők:

a.) követelések

- biztos jövőbeni követelés
- függő követelések

b.) kötelezettségek

- függő kötelezettségek
- biztos jövőbeni kötelezettség

c.) befektetett eszközöknél

- nulláig leírt, de használatban lévő eszközök
- üzemeltetésre, kezelésre átvett eszközök
- bérbe vett eszközök
- mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök

d.) készleteknél

- mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök

Az ilyen eszközök és források leltározását, tényleges számbavételét 2 évenként, mennyiségi nyilvántartás alapján kell elvégezni a leltározási szabályzatban leírtak szerint.

12. Az általános költségek, valamint az általános kiadások és bevételek tevékenységekre történő felosztásának módja, a felosztáshoz alkalmazott mutatók, vetítési alapok.

A 6-os számlaosztályban azokat a költségeket kell könyvelni, amelyekről a felmerülésükkor csak azok felmerülési helye állapítható meg. Ezek a felmerülési helyek olyan működő szervezeti egységek, melyek több szakfeladattal állnak kapcsolatban.

A 6. számlaosztályban a közvetett (általános) költségek között kell kimutatni:

- a karbantartó részlegek költségeit

- javító, karbantartó műhelyek költségeit
- egyéb kisegítő részlegek (konyha) költségeit
- szakmai egységek (egészségügyi egységek, oktatási egységek, kulturális egységek) költségeit
- központi irányítás költségeit

A 6. számlaosztályban könyvelt általános költségeket különböző mutató számok, vetítési alapok segítségével fel kell osztani a tevékenységek között.

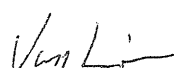
A 6. –os számlaosztályt a szabályzat hatálya alá tartozó költségvetési egység nem alkalmazza.

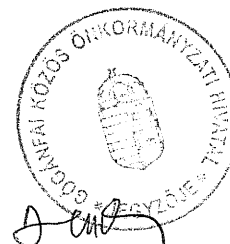
IV.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Jelen szabályzat 2020. 04.01-én lép hatályba.

Kelt, Gyöngyös, 2020. április 1.

Polgármester

Jegyző

MEGISMERÉSI NYILATKOZAT

Nyilatkozom, hogy a *Számviteli politikát* megismertem és tudomásul vettem, a szabályzatban foglaltakat a munkavégzésem során köteles vagyok betartani és betartatni.

[illegible]

Zalagyömörő Község Önkormányzata

[illegible]

Kelt: Győr, 2020 év április hónap 1 nap

